

Estimații mai sistematice s'au făcut la moșiile oferite Casei rurale, dela 1908 până la 1916, de către agronomii ei experți, în frunte cu regretatul Maximilian Popovici. S'au evaluat astfel peste 100 moșii din diferite județe ale țării dar mai cu seamă din Moldova. Baza estimațiunii o forma în toate cazurile descrierea amănunțită a moșiei și clasificarea terenurilor; de cele mai multe ori însă nu s'au făcut calcule asupra producției brute și produsului net, ci estimatorul — ținând seamă de evaluările existente (fisc. credit), de tariful regional, de împrejurările economice și sociale și de prețurile de vânzare-cumpărare în regiune, — evalua pentru sine clădirile și diferitele calități de terenuri, pentru a ajunge prin adunare la o valoare globală, care cred că putea fi considerată drept valoare comună și de circulațiune, astfel că evaluările în chestiune vor putea fi utilizate pentru știință.

În fine, o lucrare de deosebită valoare științifică a fost întreprinsă la noi de curând de către d. agronom C. Băluț-Cruceru, pe când funcționa ca inspector al Casei centrale a improprietărilor. D-sa a adunat prin consilierii agricoli datele extrase din actele de vânzare, cumpărare, trasciere la tribunale, în anii 1912 — 16 a calculat mediile pe județe, pe provincii și pe regiuni agricole, construind o hartă, pe care cu promisiunea d-sale, am repro-
-dus-o mărită.

D. Cruceru a comparat prețurile moșiilor cu arenzile prevăzute și tarifele regionale, ajungând la concluziunea, ca și d. *Aereboe*, că bonificarea procentuală a capitalului teren nu poate fi considerată ca invariabilă pentru diferitele regiuni agricole, ci procentul crește în măsura în care valoarea capitalului fondiar descrește.

2. *Importanța capitalului fondiar* este nemăsurată în economia națională și cea mai mare — o repet — în economia agricolă individuală.

Dacă pentru terenurile cultivate, inclusiv fânețe și pășuni în întindere de aprox. 13 mil. ha în 1924, socotim o valoare mijlocie numai de 10.000 lei la hectar această avuție națională prețuiește peste 130 miliarde, producând un venit național, care se poate estima la cel puțin 13 miliarde anual la care ar corespunde a producțiune brută de 50 miliarde. Numai cerealele produse în 1924, când am avut recolte mici valorează peste 40 miliarde.

Turburarea produsă în starea și raporturile prețurilor diferitelor bunuri, ca o consecință a situațiunii monetare